

"Hayat, vücut, nur, rahmet sebepsizdir" deniyor. Vücut nasıl sebepsiz oluyor, bunu anlayamadım, açıklar mısınız? Ayrıca güneşin nuru sebepsiz denilir mi?

Vücut, burada, varlık anlamında kullanılıyor ki, bütün nimet ve güzellikler varlık temeli üstünde durur. Varlığın zıddı yokluk olup, yokluk da bütün nikmet ve çirkinlerin sebebidir. Mesela **hayat** ve **nur** varlık kökünün üstünde yeşeren iki dal gibidir. Bu ikisine ait ne kadar güzellik varsa, varlık ile ayakta dururlar.

Varlık nimetinin sebebi, hayat nimetinin sebebinde olduğu gibi şeffaftır. Hatta ilk var oluşun yoktan yaratıldığını düşünecek olursak, varlığın ilk sebebi bizzat İlahi kudrettir. Yani Allah ilk mahlukatı yoktan ve hiçten, sebepsiz olarak icat etmiş. Sonraki varlık süreçleri belki sebepler vesilesi ile oluyor, ama o sebeplere imanın dikkati ile bakılırsa, arkasında İlahi kudreti görmek kaçınılmazdır.

Mesela, elmanın varlık sebebi elma ağacıdır, ama elma ile elma ağacı arasındaki sanat orantısızlığı, elma gibi harika bir nimeti Allah'ın yarattığını zahir bir şekilde gösterip ilan ediyor. Sebeplerin şeffaf olmasını ille de sebepsizlik olarak algılamamak gerekir. Allah varlık, rahmet, hayat ve nur gibi nimetlere de birer sebep takmış, lakin diğer nimetlere nistpetle daha şeffaf ve daha saydam birer sebeptirler.

Buradaki ana tema, sebeplerin saydamlık ve katılık dereceleridir. Nimet ciheti tam görünmeyen şeylerin sebepleri katı ve mat iken, nimet ciheti tam görünen şeylerin sebepleri gayet derecede saydam ve şeffaftır. Varlık ve rahmetin her ciheti güzel ve hoş olduğu için, bu nimetlerin sebepleri gayet derecede saydam ve şeffaftır, denilmek isteniyor. Yoksa bütünü ile sebepsizdir denilmiyor.

Nur hem maddi hem manevi ışık ve aydınlık anlamlarına geliyor ki, ister maddi olsun ister manevi olsun, nurun sebepleri gayet latif ve nuranidir; onun üstünde ilahi eli görmek çok daha kolay ve zahmetsizdir. Mesela, elektrik ve güneşin yanmak maddesi hakkında bilim yeterli ve kesif bir sebep gösteremiyor. Gösterdiği sebepler gayet adi ve basit...